

یادداشت علمی

گزارش زنبور پارازیتوید

Phaenolobus saltans (Hym.: Ichneumonidae) از ایران

یونس کریم‌پور^۱، یعقوب فتحی‌پور^۱، علی اصغر طالبی^۱، سعید محرمی‌پور^۱ و کلاوس هورسمن^۲

طی بررسی‌های درحال انجام از سال ۱۳۸۱ روی بیواکولوژی شب‌پره‌ی بال‌شفاف فرفیون *Chamaesphecia schizoceriformis* (Lep.: Sesiidae) در غرب دریاچه‌ی ارومیه، یک گونه زنبور پارازیتوید از لاروهای این شب‌پره از منطقه‌ی نازلو واقع در ۱۲ کیلومتری غرب ارومیه جمع‌آوری گردید. نمونه‌های فوق در فاصله زمانی اول تا پانزدهم تیرماه سال ۱۳۸۲ از روی لاروهای پارازیته شده‌ی شب‌پره‌ی فوق به دست آمدند. نمونه‌ها برای شناسایی به دانشگاه ووئرزبورگ آلمان ارسال و به نام *Phaenolobus saltans* (Gravenhorst, 1928) (Hym.: Ichneumonidae) شناسایی گردید. این گونه متعلق به زیر خانواده‌ی Acaentinae بوده و در منطقه‌ی پاله آرکتیک انتشار دارد. طول بدن در زنبورهای نر ۱۰-۱۱ میلی‌متر و در زنبورهای ماده ۱۲-۱۳ میلی‌متر بوده و عرض بدن با بال‌های باز ۱۵/۸ تا ۱۶/۱ میلی‌متر می‌باشد. شاخک ۲۵ بندی، بند قاعده‌ای و بند دوم آن تیره‌رنگ و لبه‌ی بیرونی و بندهای انتهایی تاژک قهوه‌ای روشن است. بال‌ها قهوه‌ای تیره و سر و قفس سینه سیاه رنگ است. ران و ساق پاهای جلویی و میانی ران و ساق نارنجی بوده و پیش ران و ران پاهای عقبی بسیار حجیم و به رنگ نارنجی می‌باشد. نمونه‌های این گونه در کلکسیون حشرات گروه حشره‌شناسی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس نگهداری می‌شوند.

۱- دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس

۲- دانشگاه ووئرزبورگ، ووئرزبورگ، آلمان

این یادداشت علمی در تاریخ ۱۳۸۳/۲/۱۳ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۱۳۸۳/۹/۳۰ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

Report of *Phaenolobus saltans* (Hym.: Ichneumonidae) from Iran

Y. Karimpour¹, Y. Fathipour¹, A. A. Talebi¹, S. Moharramipour¹ and K. Horstmann²

During the research initiated in 2002 on the bioecology of weedy spurge clear-wing moth *Chamaesphexia schizoceriformis* (Lep.: Sesiidae) in west parts of Urmia lake, specimens of an endoparasitoid wasp were collected from larvae of this moth. The specimens emerged from infested larvae in late June 2003, which had been collected from Nazlo district located at 12 Km at west of Urmia. Specimens were sent to Wuerzburg University (Germany) and identified as *Phaenolobus saltans* (Gravenhorst, 1829) (Hym.: Ichneumonidae). This species belong to the subfamily Acaentinae and occurs in the palearctic region. The body length of males varies from 10–11 mm and females from 12–13 mm. Alar expanse is 15.8–16.1 mm. Antennae 25-segmented, scapus and pedicel black, external edge and terminal segments of flagellum light brown. Wings color is dark brown, head and thorax are black. Midfemur and mid-tibia are orange in color. Trochanter and femur of hind legs are very large and orange color. The specimens of this species are maintained in the collection of Department of Entomology, Tarbiat Modarres University.

1–Dept. of Entomology, College of Agriculture, Tarbiat Modarres University, P.O. Box 14115–336 Tehran, Iran

2– Universitaet Wuerzburg, Wuerzburg, Germany